

**UKMERGĖS R. SIESIKŲ GIMNAZIJOS LIETUVIŲ KALBOS (GIMTOSIOS)
MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO FORMOS IR KRITERIJAI**

VERTINIMAS	VERTINIMO VEIKLA																																																				
<p>1. Formuojamasis (nuolatinis vertinimas, kurio naudojamosi siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą baigus temą ar kurso dalį, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą)</p>	<p>Pažymiu nevertinama</p> <ul style="list-style-type: none"> ● žodžiu įvertinamos mokinio pastangos, aktyvumas; ● atkreipiamas dėmesys į klaidas; ● numatomos perspektyvos. 																																																				
<p>2. Diagnostinis (nuolatinis vertinimas, kuris padeda numatyti mokymosi perspektyvą, pastiprinti pažangą, skatina mokinius mokytis, sudaro galimybes bendradarbiauti)</p>	<p>Pažymiu vertinama</p> <p>1. Diktanto vertinimas 5-8 ir I-II gimnazijos klasėse.</p> <p>1.1. Pažymys ir klaidų skaičius:</p> <table border="1" data-bbox="600 914 1879 1445"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Pažymys</th> <th colspan="3">Rišlaus / sakinių diktanto klaidų skaičius</th> <th rowspan="2">Žodžių diktanto klaidų skaičius</th> </tr> <tr> <th>Rašybos</th> <th>Skyrybos</th> <th>Bendras</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>8</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>6</td> <td>7-8</td> <td>11</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>7-8</td> <td>9-10</td> <td>14</td> <td>7-8</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>9-10</td> <td>11-12</td> <td>16</td> <td>9-10</td> </tr> </tbody> </table>					Pažymys	Rišlaus / sakinių diktanto klaidų skaičius			Žodžių diktanto klaidų skaičius	Rašybos	Skyrybos	Bendras	10	1	1	1	1	9	1	2	2	2	8	2	3	4	3	7	4	5	6	4	6	5	6	8	5	5	6	7-8	11	6	4	7-8	9-10	14	7-8	3	9-10	11-12	16	9-10
Pažymys	Rišlaus / sakinių diktanto klaidų skaičius			Žodžių diktanto klaidų skaičius																																																	
	Rašybos	Skyrybos	Bendras																																																		
10	1	1	1	1																																																	
9	1	2	2	2																																																	
8	2	3	4	3																																																	
7	4	5	6	4																																																	
6	5	6	8	5																																																	
5	6	7-8	11	6																																																	
4	7-8	9-10	14	7-8																																																	
3	9-10	11-12	16	9-10																																																	

2	11-12	13-15	19	11-12
1	13 ir daugiau	16 ir daugiau	20 ir daugiau	13 ir daugiau

1.2. Diktanto žodžių skaičius:

Klasė	Rišlaus / sakinių diktanto	Žodžių diktanto
V klasė	90-100	20-25
VI klasė	110-120	25-30
VII klasė	120-130	30-35
VIII klasė	130-140	35-40
I gimnazijos klasė	140-160	40-45
II gimnazijos klasė	160-180	45-50

2. Kalbėjimo vertinimas 5-8 ir I-II gimnazijos klasėse.

2.1. Kalbėjimo vertinimo kriterijai:

Kriterijai	Taškai	Aprašas
Temos (užduoties, klausimo) atskleidimas ir kalbėjimo tikslo suvokimas.	5	Tema puikiai atskleista. Aiškiai suformuluota pagrindinė mintis (pagrįsta išvada) ir iš jos kylantys (į ją vedantys) svarbiausi teiginiai, atskleidžiama mokinio pozicija. Tinkamai parinkti argumentai (pasakojimai, pavyzdžiai, analogijos, pateikiama iliustracinė medžiaga ir pan.).
	4	Tema atskleista. Suformuluota pagrindinė mintis (pagrįsta išvada) ir iš jos kylantys (į ją vedantys) svarbiausi teiginiai, mokinio pozicija aiški. Tinkamai parinkti argumentai (pasakojimai, pavyzdžiai, analogijos, pateikiama iliustracinė medžiaga ir pan.).
	3	Tema atskleista. Pagrindinę mintį galima suprasti iš ją pagrindžiančių teiginių, argumentuojama, suformuluojamos išvados.
	2	Kartais nukrypstama nuo temos, dalis argumentų netinkami arba jų trūksta, išvados neaiškios.
	1	Nukrypstama nuo temos, teiginiai nepagrįsti, tuščiažodžiaujama.
	0	Kalbama ne į temą.

	Kalbėjimo struktūra, aiškumas, sklandumas, rišlumas, sakinių ir žodyno įvairovė.	5	Kalbama sakytine kalba, įtaigiai, logiškai, nuosekliai, rišliai, struktūruotai. Žodynas turtingas, sakinių struktūra įvairi (gali būti 1-2 trūkumai).
		4	Kalbama aiškiai, sklandžiai, rišliai, struktūruotai. Žodynas turtingas, sakinių struktūra įvairi (gali būti 3-4 trūkumai).
		3	Kalbama pakankamai sklandžiai, rišliai, pasitaiko minties šuolių. Žodynas ir sakinių struktūra tinkama (gali būti 5-6 trūkumai).
		2	Kalbama nepakankamai rišliai, sakiniai vienodos struktūros, trūksta žodžių. Raiškos trūkumai netrukdo suprasti sakomo teksto.
		1	Kalbama nesklaidžiai, vartojama nemotyvuotų įterpinių, daroma daug pauzių. Raiškos trūkumai trukdo suprasti sakomą tekstą.
		0	Kalbama labai trumpai, nesklaidžiai, nerišliai. Beveik nesugebama sieti sakinių, dažnos nepagrįstos pauzės. Sunku suprasti sakomą tekstą.
	Tarties, kirčiavimo, intonacijos, gramatikos ir žodyno taisyklingumas, tinkamumas	5	Kalbama sakytine kalba, įtaigiai, logiškai, nuosekliai, rišliai, struktūruotai. Žodynas turtingas, sakinių struktūra įvairi (gali būti 1-2 trūkumai).
		4	Kalbama aiškiai, sklandžiai, rišliai, struktūruotai. Žodynas turtingas, sakinių struktūra įvairi (gali būti 3-4 trūkumai).
		3	Kalbama pakankamai sklandžiai, rišliai, pasitaiko minties šuolių. Žodynas ir sakinių struktūra tinkama (gali būti 5-6 trūkumai).
		2	Kalbama nepakankamai rišliai, sakiniai vienodos struktūros, trūksta žodžių. Raiškos trūkumai netrukdo suprasti sakomo teksto.
		1	Kalbama nesklaidžiai, vartojama nemotyvuotų įterpinių, daroma daug pauzių. Raiškos trūkumai trukdo suprasti sakomą tekstą.
		0	Kalbama labai trumpai, nesklaidžiai, nerišliai. Beveik nesugebama sieti sakinių, dažnos nepagrįstos pauzės. Sunku suprasti sakomą tekstą.
2.2. Kalbėjimo vertinimas pažymiu:			
Surinkti taškai		Pažymys	
15		10	
14		9	
13-12		8	
11-10		7	

9-8	6
7-6	5
5-4	4
3	3
2	2
1	1

3. Rašinio vertinimas 5-8 klasėse.

3.1. Rašinio vertinimo kriterijai:

Kriterijai Taškai	Temos suvokimas ir plėtojimas, teiginių pagrindimas, argumentų tinkamumas	Struktūra ir nuoseklumas, stilius, žodyno turtingumas, sintaksinių formų įvairovė	Raštingumas: žodynas, gramatika, rašyba, skyryba
5	Tema puikiai suprasta, tinkamai pasirinkti aspektai. Argumentai parinkti taikliai.	Yra visos trys struktūrinės dalys, skaidymas pastraipomis itin tikslingas; mintys plėtojamos nuosekliai ir kryptingai. Kalba stilinga, sakiniai įvairūs, žodžiai parenkami tiksliai, pagal situaciją.	Rašoma taisyklinga kalba, be klaidų.
4	Tema suprasta, pasirinkti tinkami aspektai. Argumentų pakanka.	Yra visos trys struktūrinės dalys, pastraipomis skaidoma prasmingai; mintys plėtojamos nuosekliai. Kalba aiški, rišli; žodžiai parenkami tiksliai; sakinių struktūra įvairi.	Rašoma taisyklinga kalba, 1–3 klaidos.
3	Tema suprasta, aspektai pasirinkti tinkamai, tačiau ne visur pavyksta Išvengti paviršutiniškumo. Didžioji dalis argumentų tinkami, kartais atsitiktiniai.	Yra visos trys struktūrinės dalys, tekstas ne visada prasmingai suskaidytas pastraipomis; gali pasitaikyti pasikartojimų / nenuoseklumo. Kalba aiški, rišli; sakinių struktūra įvairi; žodžiai vartojami tinkama reikšme.	Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, yra 4–6 klaidos.

	2	Tema suprasta paviršutiniškai / iš dalies; pasirinkti aspektai ne visi išplėtoti / prieštarauja vienas kitam; dažnai tuščiažodžiaujama. Argumentai formalūs, paviršutiniški.	Rašinio struktūra turi trūkumų, ne visada jaučiamos pastraipų ribos; gali būti kartojama ar pasakojama nenuosekliai. Pasitaiko aiškumo, rišlumo, sakinių struktūros trūkumų; žodžiai ne visada vartojami tinkama reikšme.	Rašoma ne visai taisyklinga kalba, yra 7–10 klaidų.
	1	Tema suprasta tik iš dalies; pasirinkti aspektai nepadedą atskleisti temą / negebama jų išskirti; dažnai tuščiažodžiaujama. Bandoma argumentuoti.	Yra ne visos struktūrinės dalys, nejaučiamos pastraipų ribos; kartojama ar pasakojama nenuosekliai. Yra daug aiškumo, rišlumo trūkumų; dažniausiai nejaučiamos sakinio ribos / sakiniai elementarios struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra nemažai kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (11–16 klaidų).
	0	Tema nesuprasta arba rašoma apie dalykus, nesusijusius su tema. Neargumentuojama arba tuščiažodžiaujama.	Struktūra pabira; nejaučiamos pastraipų ribos; nuolat kartojamas pats. Kalba neaiški, nerišli; sakiniai neaiškios struktūros; žodynas skurdus arba žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra daug kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (17 ir daugiau klaidų).

3.2. Rašinio žodžių skaičius:

Klasės	Žodžių skaičius
V–VI	150–200
VII–VIII	200–250

3.3. Rašinio vertinimas pažymiu:

Taškai	Pažymys
15–14	10
13–12	9
11	8

10	7
9–8	6
7–6	5
5–4	4
3–2	3
1	2
0	1

4. Rašinio vertinimas I-II gimnazijos klasėse.

4.1. Rašinio vertinimo kriterijai:

Kriterijai	Temos suvokimas ir plėtojimas, mokinio individualybės atsiskleidimas	Teiginių pagrindimas, argumentų tinkamumas ir vertė	Struktūra ir nuoseklumas: kryptingas ėjimas į išvadą	Teksto stilius, žodyno turtingumas, sintaksinių formų įvairovė	Raštingumas: žodynas, gramatika, rašyba, skyryba
Taškai					
5	Tema puikiai suprasta, pasirinkti aspektai išryškina jos aktualumą, analizė ir interpretacija leidžia atsiskleisti mokinio individualybei.	Argumentai parinkti taikliai; jų parinkimas rodo mokinio brandą, išprusimą, konteksto išmanymą.	Skaidymas dalimis ir pastraipomis itin tikslingas; mintys plėtojamos nuosekliai ir kryptingai, išvada rodo mokinio gebėjimą apibendrinti.	Kalba vartojama tiksliai, atskleidžiamas gebėjimas pasinaudoti visais reikalingais jos klodais: žodžiai parenkami tiksliai ir pagal situaciją. Rašydamas mokinys atskleidžia savo iškalbą ir erudiciją.	Rašoma taisyklinga kalba, be klaidų.

	4	Tema suprasta, jai atskleisti pasirinkti tinkami aspektai, analizė pagrįsta.	Argumentų pakanka. Jie svarūs, įtikinami.	Visos trys struktūrinės dalys tinka temai; pastraipomis skaidoma prasmingai, mintys plėtojamos nuosekliai.	Kalba aiški, rišli; žodžiai parenkami tiksliai ir pagal situaciją; žodynas turtingas; sakinių struktūra įvairi.	Rašoma taisyklinga kalba, 1–3 klaidos.
	3	Tema suprasta, aspektai pasirinkti tinkamai, jie analizuojami, tačiau ne visur pavyksta išvengti paviršutiniškumo.	Didžioji dalis argumentų yra tinkami, bet kartais nepavyksta išvengti jų atsitiktinumo.	Yra visos trys struktūrinės dalys, tekstas ne visada prasmingai suskaidytas pastraipomis; gali pasitaikyti pasikartojimų ar tam tikro nenuoseklumo.	Kalba aiški, rišli; sakinių struktūra įvairi; žodžiai vartojami tinkama reikšme.	Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, 4–6 klaidos.
	2	Tema suprasta paviršutiniškai / iš dalies; pasirinkti aspektai ne visi išplėtoti arba prieštarauja vienas kitam; tuščiažodžiaujama.	Argumentai formalūs, paviršutiniški / ne visi teiginiai pagrįsti.	Struktūrinės dalys turi trūkumų, ne visada jaučiamos pastraipų ribos; gali būti kartojama ar pasakojama nenuosekliai.	Pasitaiko aiškumo, rišlumo, sakinių struktūros trūkumų; žodžiai ne visada vartojami tinkama reikšme.	Rašoma ne visai taisyklinga kalba, 7–10 klaidų
	1	Tema suprasta tik iš dalies; pasirinkti aspektai nepadedą atskleisti temos / negebama išskirti aspektų.	Bandoma argumentuoti.	Yra ne visos struktūrinės dalys, nejaučiamos pastraipų ribos; kartojama ar pasakojama nenuosekliai.	Yra daug aiškumo, rišlumo trūkumų; dažniausiai nejaučiamos sakinio ribos arba sakiniai elementarios	Yra nemažai kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (11–16 klaidų).

				struktūros; žodynas skurdus arba žodžiai vartojami netinkama reikšme.	
0	Tema nesuprasta / rašoma apie dalykus, nesusijusius su tema.	Neargumentuojama /tuščiažodžiaujama.	Struktūra pabira; nejaučiamos pastraipų ribos; nuolat kartojama tas pats.	Kalba neaiški, nerišli; sakiniai neaiškios struktūros; žodynas skurdus arba žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra daug kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (17 ir daugiau klaidų).

4.2. Rašinio žodžių skaičius: 250 – 300 žodžių.

4.3. Rašinio vertinimas pažymiu:

Taškai	Pažymys
25–24	10
23–22	9
21–20	8
19-17	7
16-14	6
13–11	5
10–8	4
7–6	3
5-3	2
2-1	1

5. Klaidų žymėjimas ir vertinimas:

5.1. Vertinant diktantų, rašinių ir kūrybinių darbų rašybą ir skyrybą taisoma, bet klaidomis nelaikoma:

- dalykai, kurių nebuvo mokyta(si);
 - akivaizdūs apsirikimai (tačiau trys apsirikimai žymimi kaip viena klaida);
 - rašančiojo nuožiūra parašyti skyrybos ženklai, jeigu tai neprieštarauja skyrybos taisyklėms.
- 5.2. Tas pats žodis, netaisyklingai parašytas kelis kartus, laikomas viena klaida (kūrti).
- 5.3. Dvi vieno tipo klaidos laikomos viena klaida (kūrti ir būrti; šala ir nesušalantis; sekdamo sena, gražia pasaką).
- 5.4. Jeigu žodį ar žodžių grupę reikia išskirti kableliais, o mokinys parašė tik vieną kablelį arba neparašė nė vieno, toks atvejis laikomas viena skyrybos klaida. Vieno tipo skyrybos klaidomis laikomos pražangos, pažeidžiančios tą pačią taisyklę visiškai vienodos sandaros sakiniuose (Kai baigėsi pamokos_ išėjome namo ir Kai nuskambėjo skambutis_ baigėsi pamoka). Jei klaidos padarytos sakiniuose, kurie skiriasi piktogramų skaičiumi, skiriamos konstrukcijos pozicija, apimtimi, jungiamaisiais žodžiais, jos laikomos atskiromis klaidomis (Kai baigėsi pamokos_ išėjome namo ir Išėjome namo_ kai baigėsi pamokos).
- 5.5. Mokiniui, padariusiam 3–4 vieno tipo klaidas, skaičiuojamos dvi klaidos.
- 5.6. teigiamu pažymiu nėra vertinamas rašinys, parašytas kita nei nurodyta tema.
6. Kontroliniai, savarankiški darbai, kalbos bei teksto suvokimo testai vertinami kriteriniu būdu: kad gautų minimalų teigiamą įvertinimą, mokinys turi surinkti 1/3 galimų taškų. Remiantis proporcijomis sudaroma pažymių – surinktų taškų lentelė.

Pažymys	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Procentai	1-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75-84	85-94	95-100

<p>3. Kaupiamasis (informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimas)</p>	<p>Už atskiras fragmentiškas, nedidelės apimties užduotis (pvz., pratimus) į dienyną pažymiai nerašomi. Mokytojas rašo vieną pažymį už kelias (3 – 5) tokio pobūdžio užduotis.</p>
<p>4. Apibendrinamasis (vertinimas, naudojamas baigus trimestrą, mokslo metus)</p>	<p>Pažymiu vertinamas</p> <ul style="list-style-type: none"> • didelės apimties atsiskaitomasis darbas, baigus programą, modulį, kursą, pusmetį; • projektinis darbas.
<p>5. Kita pažymiu vertinama veikla</p>	<p>Už dalyvavimą projektuose, miesto olimpiadose, respublikiniuose konkursuose.</p>

VERTINIMO LYGIAI:

1. PATENKINAMAS LYGIS (4 - 5 BALAI).

Tardamasis su mokytoju išsikelia mokymosi tikslus. Kalbos ir literatūros žinios paviršutiniškos ir fragmentiškos, negeba tikslingai vartoti sąvokų, efektyviai klausosi, klausia, atsako, svarsto. Tekste randa svarbiausią informaciją, apibendrina, aiškiai formuluoja pagrindinę mintį, problemas, vertybes, argumentuotai išsako savo nuomonę. Rašydamas daro teksto nuoseklumo, kalbos taisyklingumo, stiliaus klaidų. Dirba, kas nurodyta.

2. PAGRINDINIS LYGIS (6 – 7 – 8 BALAI).

Išsikelia mokymosi tikslus, tardamasis su mokytoju numato, kaip jų sieks. Kalbos ir literatūros žinios pakankamos, tinkamai vartoja sąvokas, paaiškina reiškinių esmę, argumentuotai vertina. Kalba atsižvelgdamas į tikslą, pasirenka tinkamą kalbinę raišką. Randa svarbiausią informaciją, daro išvadas. Nurodo teksto tikslą, pagrindinę mintį, problemą, vertybes. Pakankamai stilinga kalba rašo aiškios sandaros samprotavimus. Pasitaiko gramatikos, skyrybos, rašybos klaidų. Aktyviai įsitraukia į veiklą dirbdamas individualiai ir su grupe.

3. AUKŠTESNYSIS LYGIS (9 – 10 BALŲ).

Išsikelia mokymosi tikslus ir susidaro planą, kaip jų siekti. Kalbos ir literatūros žinios išsamios ir sistemingos, tiksliai vartoja sąvokas, paaiškina reiškinių esmę ir ryšius, argumentuotai vertina. Kalba atsižvelgdamas į tikslą, pasirenka tinkamą kalbinę raišką. Savarankiškai ir efektyviai perduoda informaciją. Daro apibendrinančias išvadas: aptaria teksto tikslą, pasakotojo poziciją, pagrindinę mintį, problemą, vertybes. Taisyklinga, stilinga, turtinga kalba rašo aiškios sandaros samprotavimus. Aktyviai įsitraukia į veiklą, siekia pažinti savo kalbinius gebėjimus, kad galėtų tobulėti.